Geldrop-Mierlo

Raadsvoorstel

Onderwerp
Zienswijze op ontwerpbegroting 2024 en 1e begrotingswijziging 2023 VRBZO

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2024 en de 1e begrotingswijziging 2023 van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost;
2. In te stemmen geen zienswijze in te dienen en Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost met bijgaande brief hierover te informeren;
3. De financiële gevolgen te verwerken in de kadernota 2024-2027 en de 1e tussentijdse rapportage 2023 van de gemeente Geldrop-Mierlo.

Inleiding
Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost worden de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld hun zienswijze op de ontwerpbegroting en/of een begrotingswijziging met gevolgen voor de financiële bijdrage van gemeenten, kenbaar te maken voordat het Algemeen Bestuur de begroting of wijziging daarvan vaststelt.

Wat willen we bereiken
Het geven van een zienswijze is een middel van de raad om invloed uit te oefenen op het (financiële) beleid van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO).

Argumenten
1.1 De ontwerpbegroting 2024 is opgesteld op basis van de Visie 2025 VRBZO.
De Visie 2025 VRBZO is vastgesteld in 2021. In deze visie is er veel aandacht voor de "ongekende" crisis. Met de coronacrisis, de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne en de noodopvang voor asielzoekers, kregen we in 3 jaar tijd met 3 van deze crises te maken. Ze hadden veel impact op de maatschappij en op VRBZO. Daarnaast blijven ook de 'traditionele' grote incidenten plaatsvinden. Denk aan een natuurbrand zoals die in de Peel. De ontwerpbegroting 2024 is gericht op verdere uitvoering en realisering van de Visie 2025.

1.2 De begrotingswijziging 2023 is opgesteld na intensief overleg met de adviescommissie Financiën en Bedrijfsvoering en het Dagelijks Bestuur VRBZO en past binnen de ruimte van het afgesproken beleid.
In 2022 en 2023 is de inflatie veel hoger dan de indexering waarmee de gemeentelijke bijdrage voor VRBZO is berekend. Het voor de gemeenschappelijke regelingen in onze regio afgesproken beleid voor de indexering, biedt ruimte voor het vragen van

aanvullende indexering. Als blijkt dat de gemeenschappelijke regeling als gevolg van de afgesproken methodiek met structureel nadelige effecten worden geconfronteerd, dan kan VRBZO aan het bestuur een voorstel doen ter compensatie van deze nadelige effecten. In de 1e begrotingswijziging 2023 wordt dit voorstel gedaan.

2.1 *De gevraagde incidentele extra bijdrage voor crisisbeheersing in 2023 en 2024 wordt deels vervangen door een extra bijdrage van het Rijk voor de versterking van crisisbeheersing en brandweerzorg.*

In de kadernota 2023 vroeg VRBZO een incidentele extra bijdrage in de jaren 2023 en 2024 van € 600.000,- per jaar om de door de coronacrisis ontstane achterstand in de doorontwikkeling van het domein crisisbeheersing, versneld in te lopen.
Ook het Rijk heeft gezien dat het nodig is om meer te investeren in crisisbeheersing en stelt structureel geld beschikbaar aan veiligheidsregio's. Het gaat om een bedrag dat oploopt tot € 83 miljoen in 2026. Voor VRBZO betekent dit € 1,4 miljoen extra in 2023, met verdere verhoging in de komende jaren. De gelden worden besteed aan de verbetering van crisisbeheersing en informatievoorziening in de regio, en aan een bijdrage aan landelijke verbetering van informatievoorziening. Hierdoor heeft VRBZO € 400.000,- van de extra incidentele middelen voor 2024 niet meer nodig. Het bedrag is uit de ontwerpbegroting 2024 gehaald.
Het deel van de middelen dat bedoeld was voor Fieldlab en de doorontwikkeling van de gehele organisatie (samen € 200.000,-) is nog wel opgenomen in de ontwerpbegroting 2024.
Het college acht deze extra incidentele middelen nog steeds noodzakelijk voor een goede voorbereiding op de wellicht ongekende crises van de toekomst. In het Fieldlab Zuid-6 maken de 6 veiligheidsregio's in het zuiden van Nederland een operationeel veiligheidsbeeld en ontwikkelen zij informatiegestuurde veiligheid. Er zijn afspraken over data-uitwisseling en verrijking, technische standaarden en informatieveiligheid. Het is belangrijk dat VRBZO aansluit bij deze en landelijke ontwikkelingen.

2.2 *Naast aandacht voor crisisbeheersing is ook aandacht voor een toekomstbestendige brandweerorganisatie essentieel.*

VRBZO is zich er van bewust dat ze extra aandacht moet besteden aan het toekomstbestendig maken van brandweerzorg. De afgelopen jaren creëerde VRBZO één efficiënte en doelmatige regionale (brandweer)organisatie. De komende jaren zal de focus vooral liggen op vrijwilligheid, duurzaamheid, huisvesting, vakbekwaamheid en 2e loopbaanbeleid. Onderwerpen waarbij nieuwe (landelijke) inzichten vragen om een toekomstperspectief. In de ontwerpbegroting 2024 geeft VRBZO aan deze thema's structureel op te pakken en de gevolgen uit te werken.

2.3 De wijziging van de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage is volgens afspraak

De bijdrage die gemeenten betalen aan VRBZO is gebaseerd op een verdeelsleutel die samenhangt met de uitkering die gemeenten ontvangen uit het gemeentefonds. Bij elke herijking van het gemeentefonds, past VRBZO de verdeelsleutel aan. In de ontwerpbegroting 2024 is het effect van de meest recente herijking verwerkt op basis van een adviesnota die is opgesteld door adviesbureau Cebeon.
Het gaat voor elke gemeente om tienden van procenten. Voor zeven gemeenten, waaronder Geldrop-Mierlo gaat de bijdrage VRBZO omhoog. Voor veertien gemeenten geeft de herijking van de verdeelsleutel een verlaging van de gemeentelijke bijdrage VRBZO. Voor Geldrop-Mierlo was het percentage 4,27 % en verandert het naar 4,57 %.

2.4 De gevraagde aanvullende gemeentelijke bijdrage in de 1e begrotingswijziging is realistisch vanwege de hoge prijsstijgingen

In 2022 was de inflatie erg hoog. In het najaar van 2022 is binnen het Dagelijks Bestuur VRBZO afgesproken om zodra de nieuwe cao in 2023 is vastgesteld, inzichtelijk te maken wat de omvang van de extra inflatie is en om op basis daarvan een voorstel voor aanvulde gemeentelijke bijdrage op te stellen. In de 1e begrotingswijziging 2023 worden alle onderdelen van de structurele kostenstijging meegenomen. Het gaat om loonkosten, motorbrandstof, overige exploitatiekosten en kapitaalslasten. Gewogen gemiddeld komt de prijsstijging van deze kostensoorten voor 2023 uit op 6,78 % en voor 2024 op 8,29 %. Niet de gehele stijging hoeft te worden opgevangen met een extra gemeentelijke bijdrage. Er is immers al indexering toegekend voor 2023. Ook de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) van het Rijk wordt jaarlijks geïndexeerd. Hiermee is in de berekening van de uiteindelijke extra gemeentelijke bijdrage rekening gehouden.

VRBZO stelt voor de gemeentelijke bijdrage in totaal te verhogen met € 2.408.186,- in 2023 en vanaf 2024 met € 3.115.104,- (bedragen prijspeil 2023). Het college acht deze aanvullende indexering reëel en derhalve acceptabel. Wat dit betekent voor de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Geldrop-Mierlo wordt beschreven onder het kopje “Wat mag het kosten”.

3.1 Indexering voor de ontwerpbegroting 2024 is conform vastgesteld beleid

De toegepaste wijze van indexeren van de gemeentelijke bijdrage is conform het daarvoor vastgestelde beleid en bedraagt voor VRBZO 4,28 %. De vier gemeenschappelijke regelingen (VRBZO, GGD, ODZOB en MRE) gebruiken dezelfde methode om de indexering te berekenen. Doordat de verhouding tussen loonkosten en overige kosten per organisatie verschilt, is de exacte omvang van indexering per organisatie anders. Voor VRBZO vormen loonkosten het grootste deel van de kosten: 62,5%.

De indexering is gebaseerd op de index voor de loonvoet voor de sector overheid en de index voor de prijs voor overheidsconsumptie, zoals opgenomen in de Macro Economische Verkenning 2023 van het Centraal Planbureau.

Het college stelt uw raad voor geen zienswijze in te dienen. De verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de gemeente Geldrop-Mierlo is aanzienlijk. Er is echter alleen sprake van correcties in verband met loon- en prijsontwikkelingen en een gewijzigd aandeel in de gemeentelijke bijdrage. De verhoging wordt niet gevraagd voor extra investeringsmiddelen of dergelijke.

Kanttekeningen

1.1 Een aantal grote ontwikkelingen is nog te onzeker om daar al op te anticiperen

Landelijk spelen diverse zaken die hogere kosten met zich mee brengen. In haar begroting benoemt VRBZO de volgende onzekerheden:

- Verloop van vrijwilligers. Een hogere instroom van nieuwe vrijwilligers leidt tot hogere kosten, onder meer bij vakbekwaamheid. VRBZO probeert actief de vrijwilligers te boeien en te binden.
- Huisvesting en onderhoud kazernes. Het onderhoudsniveau van de kazernes op het juiste niveau krijgen en houden is een grote uitdaging. Daarnaast moeten de kazernes voldoen aan de eisen voor arbeidsveiligheid. Eerste schattingen voor 2027 en daarna, laten een tekort zien. Ook moet VRBZO de kazernes meer duurzaam maken, om te voldoen aan de normen voor duurzaamheid van overheidsgebouwen. Hierover moet VRBZO afspraken maken met de gemeenten, als eigenaren van de kazernes.
- Loonkosten vrijwilligers. De Wet normalisering rechtpositie ambtenaren (WNRA) is uitgesteld voor medewerkers van veiligheidsregio's. Er wordt landelijk nog onderzoek gedaan naar het effect van de invoering en naar manieren om daar invloed op uit te oefenen. Daarom zijn de ontwikkelingen rondom de invoering van de WNRA voor vrijwilligers nog onzeker en niet genoemd in de begroting van 2024.
- Informatiebeveiliging (cybersecurity). Naast de risico's en kosten bij een data- of beveiligingslek voorziet VRBZO ook een sterke stijging van de structurele kosten rondom informatiebeveiliging. De minister besluit binnenkort of en vanaf wanneer veiligheidsregio's tot de vitale infrastructuur gaan behoren. De informatieveiligheid moet dan een hoger volwassenheidsniveau hebben. VRBZO verwacht dat de financiële gevolgen hiervan tussen de € 0,1 miljoen en € 0,5 miljoen liggen. Het is nog of het Rijk hieraan extra zal bijdragen.

Wat gaan we daarvoor doen
Het Dagelijks Bestuur van VRBZO heeft de ontwerpbegroting 2024 en de begrotingswijziging 2023 toegezonden met het verzoek om voor 8 juni 2023 hierop een zienswijze kenbaar te maken. Het bestuur betrekt de ingediende zienswijzen bij de voorbereiding van haar begrotingsvoorstel aan het Algemeen Bestuur. De behandeling van dit begrotingsvoorstel in het Algemeen Bestuur is gepland op 6 juli 2023.

Planning Geldrop-Mierlo

- 16 mei 2023 behandeling in de commissie Algemene Zaken
- 30 mei 2023 behandeling in de raadsvergadering
- 31 mei 2023 versturen brief

Communicatie
Om raadsleden nader te informeren over de ontwerpbegroting zijn op 13 april en 19 april in samenwerking met GGD Brabant-Zuidoost, Metropoolregio Eindhoven en Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant digitale informatiebijeenkomsten georganiseerd.
Daarnaast was er op 10 mei 2023 een regionale raadsbijeenkomst gemeenschappelijke regelingen.

Wat mag het kosten
De gevolgen van de 1e begrotingswijzing 2023 VRBZO voor de huidige begroting van de gemeente Geldrop-Mierlo zijn als volgt:

	2023
Huidige begroting	€ 1.926.890
Begroting volgens VRBZO	€ 1.986.486
Gevolgen 1e begrotingswijziging 2023	€ 102.775
Gewijzigde bijdrage 2023	**€ 2.089.261**
Gevolgen 1e Tussentijdse Rapportage	€ 162.371

In het raadsvoorstel van de zienswijze van vorig jaar is aangegeven dat de bijdrage met € 59.596,- verhoogd moet worden naar € 1.986.486,-. Deze verhoging is echter niet meegenomen in de begroting 2023-2026. Zowel deze verhoging als de gevolgen van de 1e begrotingswijziging 2023 worden in de 1e tussentijdse rapportage 2023 verantwoord.

De financiële gevolgen van de ontwerpbegroting 2024 VRBZO voor de begroting van de gemeente Geldrop-Mierlo worden in onderstaande tabel uiteengezet. De bijdragen van de jaren 2025 e.v. zijn nog niet geïndexeerd:

	2024	2025-2027
Huidige begroting	€ 1.926.890	€ 1.924.021
Begrote bijdrage cf. overzicht VRBZO 2023	€ 1.986.486	n.v.t.
Gewijzigde bijdrage	**€ 2.344.275**	**€ 2.332.259**
Gevolgen Kadernota 2024-2027	€ 417.385	€ 408.238

De bijdrage met ingang van 2025 is in bovenstaande tabel lager vanwege incidentele bijdragen tot en met 2024.

De financiële effecten van de ontwerpbegroting 2024 VRBZO voor 2024 tot en met 2027 worden meegenomen in de kadernota 2024-2027 van de gemeente.

Voor 2023 geldt dat het volledige bedrag van de 1e begrotingswijziging (€ 102.775,-) is toe te schrijven aan de gestegen kosten. Voor 2024 en verder geldt dat het een bedrag betreft van € 198.197,-. (€ 102.775,- + € 95.422,-). Het overige verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de wijziging in het aandeel van de gemeente (€ 145.579,-) en het corrigeren van het structureel budget, zoals aangegeven (€ 59.596,-).
De stijging van de kosten, als gevolg van inflatie, kunnen mogelijk gedekt worden vanuit de stelpost loon- en prijsbijstelling. De inflatie raakt wel veel budgetten, over veel verschillende taakvelden. Er is op dit moment nog geen duidelijkheid over hoe de stelpost ingezet gaat worden. Zodra hierover duidelijkheid is, zal de raad hierin meegenomen worden.

Duurzaamheid
Duurzaamheid is geen thema bij de beoordeling van de begroting van VRBZO. Activiteiten van VRBZO zijn er wel opgericht om duurzaamheid te bevorderen, onder meer komt dit expliciet aan bod bij omgevingsadvisering, effecten van de energietransitie, de eigen investeringen van VRBZO en het onderhoud van de kazernes.

Burgerparticipatie
Burgerparticipatie is verweven in de Visie 2025 van VRBZO en daarmee ook in de begroting van VRBZO.

Evaluatie
De jaarrekening VRBZO wordt te zijner tijd ter kennisgeving aan uw raad verzonden.

Bijlagen:
Onderdeel van besluit:
1. Ontwerpbegroting 2024 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

2. 1e begrotingswijziging 2023 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
3. Concept brief reactie raad aan Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Achtergrondinformatie:
Ontwerpbegroting 2024 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost in één oogopslag

Geldrop, 11 april 2023

N.J.H. Scheltens
secretaris

J.C.J. van Bree
burgemeester